

Videon sisältö:

1. Laaja-alaisuus (LOPS:n) pähkinänkuoressa
2. Laaja-alaisuus opettajan osaamisena ja opettajuuden näkökulmasta
3. Lukion todellisuus ja toimintaympäristö

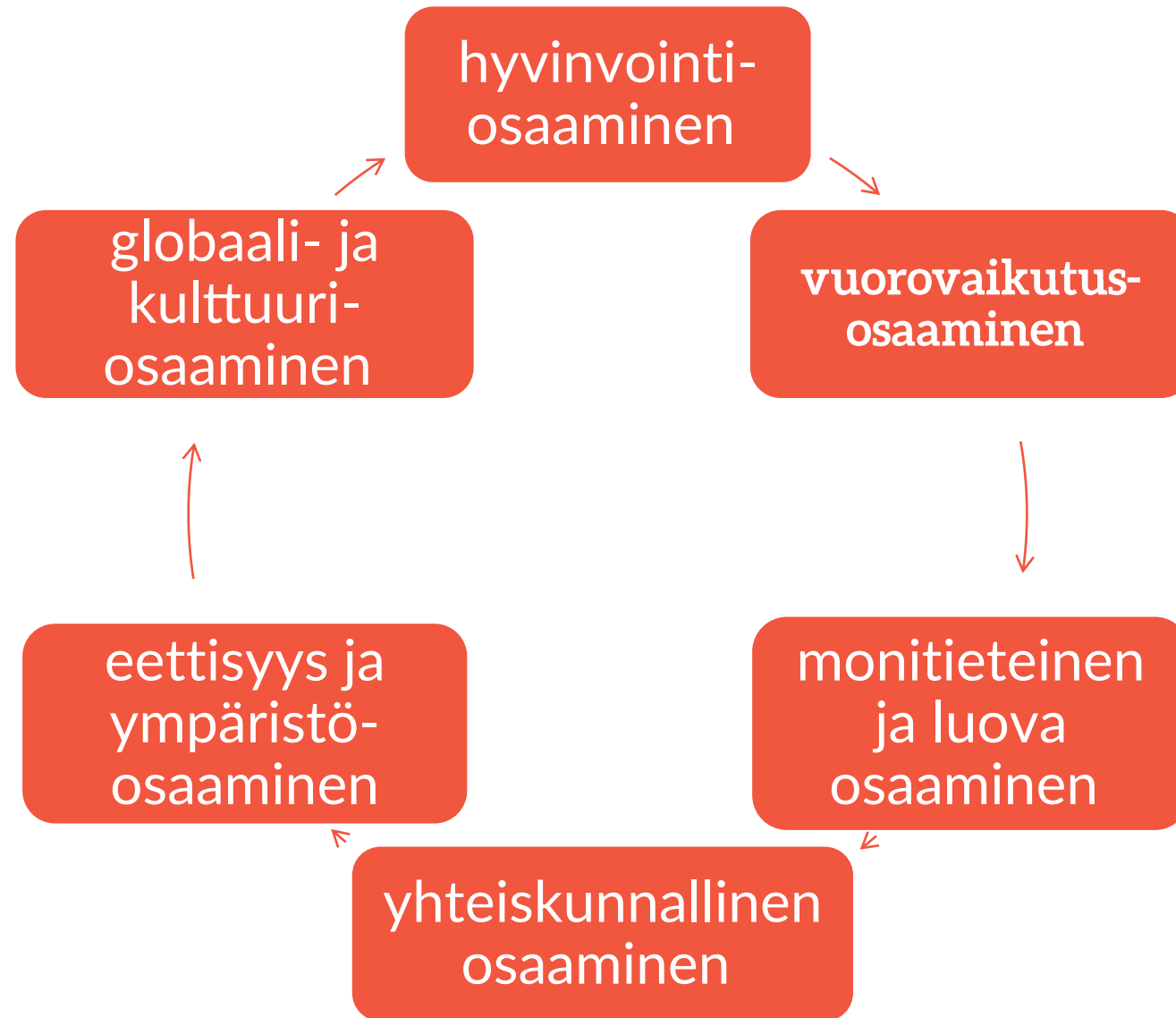
1. Laaja-alaisuus pähkinänkuoressa

1. Laaja-alaisuus (LOPS:n) pähkinänkuoressa

Tavoitteet:

1. Nostaa Suomen koulutustasoa parantamalla opiskelijoiden jatko-opintokelpoisuutta
2. Tarjota yleissivistävää ja laaja-alaista osaamista kehittävää koulutusta

1. Laaja-alaisuus (LOPS:n) pähkinänkuoressa

- korostaa oppiaineille keskeisten sisältöjen hallintaa yhdessä läpileikkaavan laaja-alaisen osaamisen kanssa
- keskeisten sisältöjen, tietojen ja taitojen suuntaaminen käytännön elämään
- tahdon, asenteiden ja arvojen kehittämistä ja kehittymistä
- vaatii myös toimintakulttuurin muutoksia: lukion osallisuuden, yhteistyön yhteisöllisyyden ja monimuotoisuuden kehittämistä

2. Laaja-alaisuus opettajan osaamisena ja opettajuuden näkökulmasta

4 näkökulmaa:

- 1. Siirtyminen tietopainotuksesta (osin) taitopainotukseen**
- 2. Tiedekasvatuksen näkökulma**
- 3. Yleissivistys ja laaja-alaisuus**
- 4. Kasvatustehtävä ja opettajan yhteiskunnallinen rooli**

1. Siirtyminen tietopainotuksesta (osin) taitopainotukseen

Mikä on keskeistä
oppiaineessa?

Aineenopettajan
didaktinen osaaminen
Oppiaineen oma lukutaito
ja sen sanoittaminen
opiskelijoille

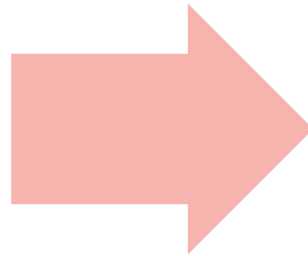
Mitä kaikkia laaja-alaisen
osaamisen osa-alueita
oppiaine kehittää ja miten
niitä voi kehittää (eri
opetusmenetelmien avulla)?

Erialaisten
opetusmenetelmien
käyttö

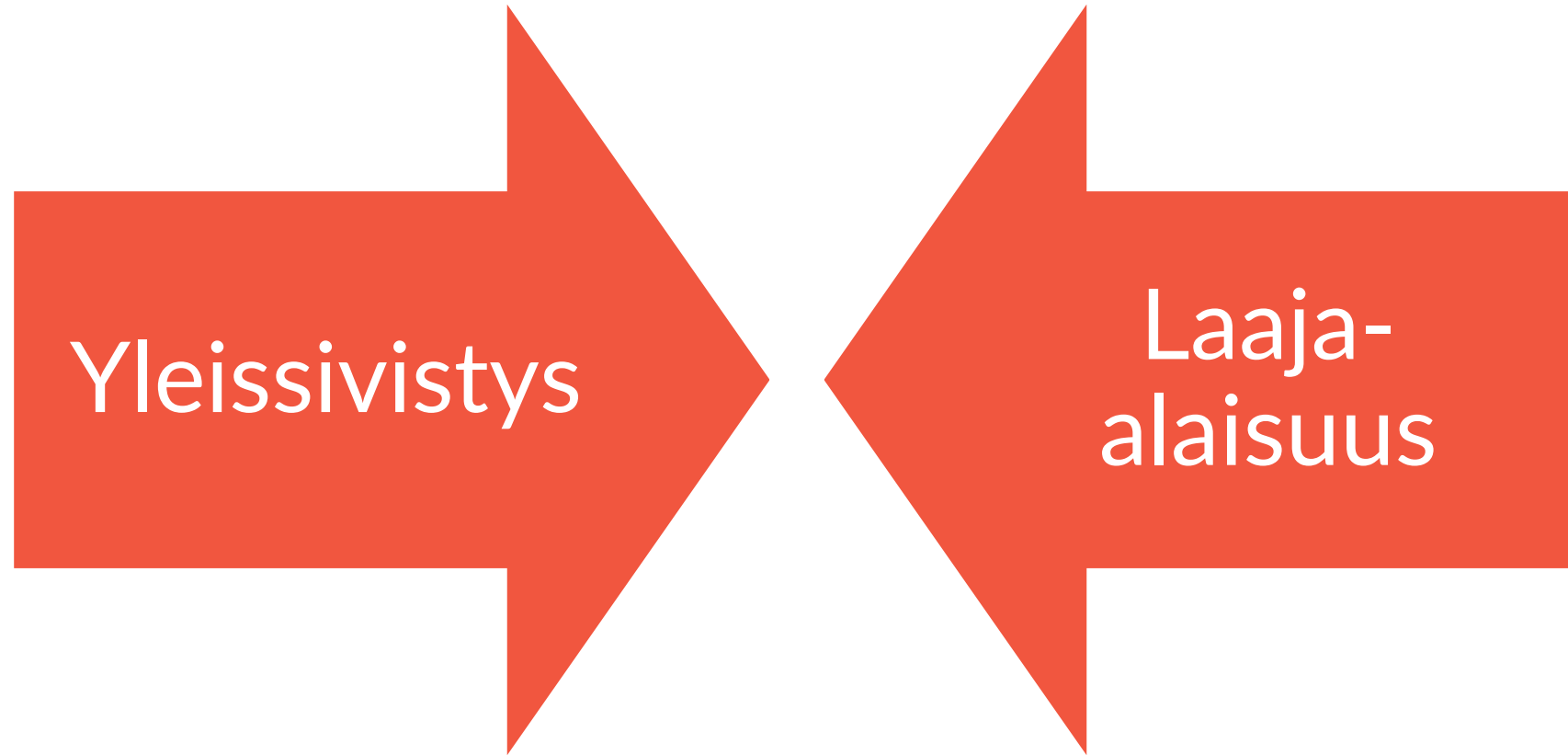
2. Tiedekasvatuksen näkökulma

Relevanttius ja
autenttisuus

Mikä on relevanttia
käytännön kannalta ja
mikä tuo tarvittavat
jatko-opintovalmiudet?

3. Yleissivistys ja laaja-alaisuus

siltojen rakentaminen asenteiden, arvojen, tietojen ja taitojen välille

4. Kasvatustehtävä ja opettajan yhteiskunnallinen rooli

Jatko-opintokelpoisuus ylittää sisältöosaamisen

Kohti yhdessä tekemistä ja toisista huolehtimista

Merkityksien etsiminen

Opettajuus

- Opettajan perustehtävä: vertauskuvallisesti “sulkea ovet” ja varmistaa opiskelijoiden oman älyn käyttö ja sen myötä oppiminen (1)
- Vaikuttaa opiskelijoiden tahtoon oppia ja rohkaista yhteiseen, rakentavaan keskusteluun (2)
- Lukio voi olla yhteisö, jossa jokainen voi tulla kuulluksi tasa-arvoisena ja aktiivisena toimijana (3)

Lähteet: (1) Cornelissen 2011; (2) Biesta 2017; Hietämäki 2022

3. Todellisuus ja lukion toimintakulttuuri

Lukion arki

- Hyvä luotto opettajiin, lukio oikeudenmukainen ja reilu paikka, vuorovaikutus opettajien kanssa usein hyvää (1; 2)
- Lukiolaisten uupumus ja lukion henkinen kuormittavuus (2; 3; 4)
- Suomalaisnuoret tietäviä, mutta passiivisia yhteiskunnallisen osallistumisen suhteen, ongelmakohtia mielipiteen (erityisesti eriävän) esittämisessä (5; 1)
- Paljon mahdollisuuksia, jotka saattavat jäädä käyttämättä (1)

Lähteet: (1) Hiljanen 2022; (2) Lukiolaisbarometri 2022; (3) Otus 2019; (4) Salmela-Aro & Hietajärvi 2019, (5) Mehtäläinen ym. 2017

Laaja-alaisuus toimintakulttuurina

- John Deweyn (1966) demokratia elämäntapana, joka voi tarkoittaa lukiossa:
 - Arvojen tuomista näkyviksi ja avointa keskustelua toimintatavoista
 - Tasavertaista osallistumista päätöksentekoon (1)
 - Myös opiskelijoille mahdollisuuksia osallistua, valita erilaisista vaihtoehtoista, olla osa yhteisöä ja tarkastella lukiota kriittisesti (2)
 - Ilmiöoppiminen ja tutkiva oppiminen (3)

Lähteet: (1) Saukkonen ym. 2017; (2) Fornaciari & Männistö 2015; (3) Tarnanen & Kostainen, toim. 2020

Lopuksi

- Lukio on oma pienoisyhteiskuntansa ja lukiolaisille yksi heidän keskeisistä toimintaympäristöistään
(Dewey 1966; Hiljanen 2022)
- Opettaa ja kasvattaa tietynlaiseen olemisen tapaan!

**Tervetuloa Opettajan laaja-alainen osaaminen
-kurssille!**

Lähteet ja suositeltavaa lisälukemistoa:

- Biesta, G. 2017. Don't be fooled by ignorant schoolmasters: On the role of teacher in emancipatory education. *Policy Futures in Education*, 15 (1), 52–73.
- Cornelissen, G. 2011. The public role of teaching: to keep the door closed. Teoksessa Simons, Maarten & Masschelein, Jan (toim.), *Rancière, public education and the taming of democracy*. West Sussex: Wiley-Blackwell, 15–30.
- Dewey, J. 1966. *Democracy and Education: An Introduction to the Philosophy of Education*. New York: Free Press.
- Fornaciari, A. & Männistö, P. & 2015. Yhteiskunta- ja demokratiakasvatuksen sudenkuoppa. Opettajien avulla kohti kriittisempää kansalaisuutta. *Kasvatus & Aika*, 9(4). Saatavilla: <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68556>
- Hietämäki, S. 2022. Demokratiaan emansipoituminen: kasvatuksen sattuman kauppaa? Teoksessa Rautiainen, M., Hiljanen, M. & Männistö, P. (toim.), *Lupaus paremmasta: Demokratia ja koulu Suomessa*. Into-kustannus, 55–80.
- Hiljanen, M. 2022. Koulukuva – suomalaisen koulun demokratiakulttuuri kehyksissään. Teoksessa Rautiainen, M., Hiljanen, M. & Männistö, P. (toim.), *Lupaus paremmasta, demokratia ja koulu Suomessa*. Helsinki: Into-kustannus, 165–191.
- Kokkonen, T. & Laherto, A. 2018. Tiedeopetuksen muuttuvat tavoitteet: sisältötiedosta luonnontieteelliseen lukutaitoon. *Ainedidaktikka*, 2(1), 20–38. <https://doi.org/10.23988/ad.69250>

Lähteet ja suositeltavaa lisälukemistoa:

- Lukiolaisbarometri 2022. <https://lukio.fi/lukiolaisbarometri/>
- Mehtäläinen, J., Niilo-Rämä, M. & Nissinen, V. 2017. Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet. Kansainvälisen ICCS 2016 – tutkimuksen päätulokset. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.
- Opetushallitus. 2019. Lukion opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2019: 2a.
- Otus. 2019. Lukiolaisbarometri 2019. Saatavilla: <https://www.otus.fi/julkaisu/lukiolaisbarometri-2019/#Lukiolaisbarometri%202019%20%20-artikkelikokelma>
- Salmela-Aro, K & Hietajärvi, J. 2019. Lukiolaisten hyvinvointi vaatii toimenpiteitä. Saatavilla: <https://www.otus.fi/wp/wp-content/uploads/2020/04/Lukiolaisten-hyvinvointi-vaatii-toimeenpiteit%C3%A4-Salmela-Aro-Hietaj%C3%A4rvi-2019.pdf>
- Saukkonen, S., Moilanen, P., Mathew, D. & Rapley, E. 2017. Power, Democracy and Progressive Schools. Teoksessa A. Raiker, & M. Rautiainen (toim.), *Educating for Democracy in England and Finland: Principles and Culture*. Routledge, 81–92.
- Tarnanen, M., & Kostainen, E. (toim). 2020. *Ilmiömäistä! : ilmiölähtöinen lähestymistapa uudistamassa opettajuutta ja oppimista*. Jyväskylän yliopisto. <https://www.uuttaluova.fi/download/1273/>

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

